

ТАЙНСТВОТО

Емилия Димитрова

Емилия Димитрова, *автор*
© ТМ Дизайн Студио, *дизайн*

Всички права на български език запазени! Тази книга като цяло, както и нито една част от нея, не може да бъде възпроизвеждана под каквато и да е форма и по какъвто и да е начин без изричното разрешение на НОВЕ Пъблишинг ЕООД.

© Издателство „НОВЕ Пъблишинг“ 2019
ISBN: 978-619-7555-00-4

4

Бързо отмина неделния ден. В понеделник сутрин кмета отиде до общината. Пригответи някои документи, които трябваше да занесе в общината в града. Докато се занимаваше с делата си телефонът иззвъня. „Кой ли ме търси толкова рано, все още няма девет часа? – помисли той и малко нервно вдигна слушалката:

– Добро утро. Обажда се д-р Игнатев. Тъй като в справката е посочен вашия телефонен номер се обаждам на вас, за да ви кажа, че днес ще изпишем Божка от болницата. Нека дойдат близките ѝ да я приберат. Довиждане и до скоро. – и линията прекъсна. Кметът остави слушалката на телефона и се замисли: „Ами сега – каза си той – трябва да взема Божка, а после какво следва? Дали веднага да я заведа в празната ѝ къща? Тя как ще реагира? – тези и още много въпроси върхлитаха съзнанието му една след друга, сякаш се надпреварваха. Малко объркан, той реши да сподели с жена

67

си тези притеснения с надеждата тя да го посъветва как да постъпи. Тръгна към вратата, излезе и с бързи крачки се отправи към къщи.

Докато вървеше и мислеше за новите неща, неочаквано погледът му се насочи към къщата, където бяха настанени двете деца. Замисли се за тях. Вгледа се по-внимателно и видя две малки фигурки в двора – на пейката седяха сгушени едно в друго близнаците на Божка и Иван. До тях на пейката седеше Ирина, жената, която сега се грижеше за тях. Страхил се загледа с нескрито любопитство в тях. Имаше нещо странно в сините им очи и изражението на лицата им.

Децата също го погледнаха. Той сякаш се стъписа и с поглед потърси отговор в лицето на жената. Тогава тя

заговори с болка в сърцето си:

– Още от рано тази сутрин децата настояха да са отвън да чакат майка им да ги вземе. Аз не знам какво да правя, как да ги успокоявам – каза през плач жената.

– Днес мама ще дойде да ни вземе, ти ще я доведеш, нали? – уверено каза едното дете.

После другото братче се намеси:

– Искаме у дома да посрещнем мама. Може ли да си отидем в къщи? – попита то и замълча в очакване на утвърдителен отговор.

Страхил не знаеше какво става, уплаши се от истината, която трябва да каже. Той пристъпи неуверено към тях, погали двете момчета по главиците, а те го гледаха с изгарящ поглед.

– Още малко почакайте и ще видите мама – каза кмета след тежка въздишка.

Като подгонен от нещо кметът тръгна бързо и се запъти към къщи. Вера работеше в кухнята, когато мъжът ѝ влезе и я извика да поговорят. Като чу тревожния му глас, набързо избърса ръце от престилката и

68

отиде при него. Забеляза промяна в изражението на лицето му – беше съпругът ѝ, но изглеждаше сякаш е друг човек. Тя го гледаше с очакване да ѝ разкаже за случилото се. Отначало той започна трескаво да разказва, после се поуспокои и разказа в подробности за случилото се тази сутрин. Вера го изслуша с внимание и веднага предложи:

– Нека да потърсим ключа от тяхната къща, за да влезем и да почистим. Там никой не е влизал вече повече от месец.

Двамата съпрузи се приготвиха набързо и тръгнаха. Умишлено се движеха по отсрещния тротоар, за да не ги видят децата. Когато стигнаха до дома на баба Злата, жената влезе при нея да пита за ключа. Наложиха се да ѝ обясни за това, че днес Божка ще се прибере у дома и тя иска да отиде в къщата да почисти малко. Двете жени влязоха в къщата.

По едно време Страхил чу гласовете им и се запъти към вратата на къщата. Но още с влизането студени тръпки го обзеха и той замръзна на място – нито навън, нито навътре можеше да отиде. Кметът стоеше като вкаменен и гледаше с празен поглед. Чуваше се някакъв шум, говорене, жужене на пчели, оси, но нищо не се разбираше. Непознато място му предлагаше някакви спомени, картини от детски приказки, но кой му разказва и от къде идват тези картини? Той вдигна поглед, нещо го дръпна за рамото. „Това прилича на

добрата магьосница – помисли си той.

– Стахи, защо стоиш като пън? – Той се послуша и разпозна гласа на жена си. Тя го държеше нежно за ръка и му говореше загрижено. – Слушай сега, не се носи в облаците. Отивай да доведеш Божка, а после и децата. През това време ние с баба Злата ще оправим къщата и ще сме готови за посрещането.

69

Страхил тръгна към вратата като войник по команда. Като излезе навън нещо го сепна – нещо лилавееше в стаята, но сега разбра, че е от чистия въздух и нежната ръка, която галеше лицето му винаги, когато е навън. С тези мисли скоро стигна до кметството, качи се горе, взе всичко необходимо качи се в колата и тръгна за града.

След завоя той отново съзря двата силуета на децата. Те седяха все така сгушени на пейката, но този път гледаха някъде. „Къде ли? Но те гледат към мен – си каза кмета и побърза да се отдалечи по пътя за града. Докато пътуваше сякаш главата му се изпразни от мисли. Това донякъде беше добре, но същевременно го и тревожеше. Бързо стигна до главния път за града и потока от автомобили по шосето го приземи в действителността. „Да отиде да прибере Божка“ – нещо като трепкане мина през ръцете му. – „Как ще мине срещата с нея, с какви въпроси ще го посрещне и как ще пътуват обратно до селото? Ами срещата с децата“ – тези и много други въпроси не му даваха мира. Той реши най-напред да остави документите в градската община и тогава да отиде в болницата.

Разговорите с чиновниците като че ли го поразсеяха и когато приключи работата в общината, вече беше по-спокоен. Скоро стигна до болницата, влезе в отделението, където беше Божка. Бързо намери лекаря, с който разговаря преди две седмици и уточни с него някои подробности за извънболничното лечение на Божка, както и по изписването ѝ. Леко обезпокоен Страхил се запъти към болничната стая. Ръцете му се обляха в студена пот, когато понечи да отвори вратата. За миг се поколеба, но бързо се овладя и влезе в ста-

70

ята. Обстановката вътре беше тягостна. Божка седеше на кревата със скръстени на скута ръце и гледаше към него със строгите си очи. Той забеляза, че тя е поотслабнала, приближи се към нея и дружелюбно я попита:

– Здравей, Божке, как си? Готова ли си да тръгваме?

Тя леко се усмихна и стана полека от леглото. Двамата тръгнаха към вратата. Пожелаха скорошно оздравяване на останалите в стаята и излязоха навън.

С бавни крачки мълчешком стигнаха до колата. Качиха се и потеглиха. Страхил напрегнато гледаше само пътя и не смееше да погледне жената, макар да усещаше нейния питащ поглед. Страхуваше се от нейните въпроси, страхуваше се от отговорите, които трябва да даде. Така в мълчание стигнаха до разклона за селото.

Когато приближиха къщите, Божка изведнъж попита:

– Къде са децата? Искам да ги видя, искам да са при мен.

– Децата са добре и те очакват. Скоро ще можеш да ги видиш. – каза той леко смутен от факта, че тя пита само за децата и нито дума за Иван и свекърва ѝ.

– Искам си децата, искам да ги видя – проплака тя.

Реакцията на Божка бързо го извади от колебанието дали първо да я заведе в къщата и после да вземе децата или да вземе и децата и заедно да ги закара в дома ѝ, където са жена му и баба Злата.

Страхил спря колата до къщата, където бяха настанени децата. Малките близначета ги нямаше. Божка отвори вратата и извика по име двете деца. Последва тягостно мълчание. Изведнъж двете момченца се затичаха към майка си и възторжено викаха „Мамо, мамо!“. Тя ги видя и широко разтвори ръце да ги прегърне. Децата плачеха от радост и повтаряха „Мамо, мамо!“. Тя

71

гушна двете момченца в обятията си и искаше този миг на радост да продължи. Страхил си помисли, че това, което вижда е като икона. „Може би някъде съм я виждал, или трябва да я има“ – мислеше си той и гледаше разплаканите очи на майката и децата.

Докато изчакваше да се успокоят и тръгнат, погледа му се спря на една фигура като сянка да стои и да гледа. „На кой не ми прилича“ – каза си той и докато се взираше в пространството фигурата изчезна и на това място се видя жената, която се грижеше за децата напоследък. Ирина наблюдаваше слисано майката и двете момчета, после седна на пейката с наведени надолу очи. Докато гледаше Ирина, кмета чу Божка да му благодари и да казва, че заедно с децата тръгват към къщи. Той настоя да ги закара до дома им, тъй като там ги чакат жена му и баба Злата. Божка го погледна учудено и без да каже нито дума се качиха в колата.

Скоро стигнаха до къщата на края на селото. Де-

цата радостно слязоха от колата. На бегом стигнаха до портата, отвори я, влязоха в двора и весело заподскачаха. На входа на къщата стояха жена му и баба Злата. Те мълчаливо наблюдаваха слушащото се. Божка се отправи към тях и влезе в къщата. Двете жени не помръднаха от входа на къщата. Кметът също остана в двора в очакване на нещо, за което и той не знаеше.

След малко Божка излезе и попита за дрехите на децата, за животните и че ѝ трябват пари за храна. Жената на кмета побърза да отговори:

– Всичко необходимо за храна ще вземем. Баба Злата ще остане при вас да помага и аз ще идвам, когато трябва. Ще донесем дрехите на децата и животните ще намерим и ще ги доведем.

Кметът стоеше без да участва в разговора. Скоро Божка повика децата да се приберат и благодари за

72

всичко. Кметът даде пари на Божка и погледна жана си, за да ѝ подсказе, че е време да си вървят. Баба Злата все още стоеше на прага на вратата.

Кметът и съпругата му тръгнаха да си вървят и на излизане от двора видяха как децата и баба Злата влизат в къщата. Изчакаха вратата да се затвори, качиха се в колата и потеглиха към дома си.

Времето вървеше бързо по своя път. Хората, както винаги, вършеха едно и също. Живееха със своите проблеми, радости и утеха. Някои хора живееха с повече проблеми, с наведени глави, замислени, угрижени.

Кметът на селото напоследък все ходеше с наведена глава, поздравяваше хората с кимване и продължаваше. Жена му също беше замислена от известно време. Рядко взимаше участие в разговорите на колегите ѝ и други хора. Избягваше разговорите и с хората от селото. Дори и когато по телефона се обаждаха децата ѝ, тя беше максимално лаконична.

Янко и Георги ходеха на работа и се стараеха да не привличат вниманието на колегите си. Не знаеха какво да говорят, мълчаха и изпълняваха задълженията си.

В малката къща, почти в края на селото, живееше Божка с двете деца. Със забрадка на главата и със замислен поглед тя все правеше нещо из двора. Често изкарваше добитъка на паша. Понякога взимаше и двете момчета със себе си и ходеха на мястото, където беше се загубил мъжът ѝ, бащата на двете деца, вперили поглед в тъмната гора, а вечер се връщаха унили

и самотни у дома. Тя довършваше работата, а децата я гледаха, седнали на пейката в двора. После заедно

73

се прибираха в къщата. Нямаше смях, но се чувстваше, че трима души дишат. Понякога се чуваше по някоя и друга приказка, а после отново тишина. Понякога децата оставаха в къщи заедно със съседката, баба Злата, а майката отиваше навътре в гората и търсеше съпруга си: „Иване, Иване, къде си?“

Така минаваха дните на Божка, а вечерите бяха кошмарни. Тя често се будеше и уплашено гледаше в тъмнината. Усещаше нещо, сякаш някой има в стаята. Тихо ставаше и шепнеше „Ти ли си, Иване?“, но отговор нямаше. Майката с тревога поглеждаше към децата, които спяха на кревата до нея – понякога неспокойни, понякога се усмихваха, говореха на сън, премятаха се. „Те също страдаха“, мислеше си тя. А после настъпваше мрак и тягостна тишина. Понякога осъмваше без да мигне цяла нощ, друг път се отпускате като болна в леглото, докато се отгърси от тези кошмари. Тя ставаше, въздъхваше тежко и се заемаше с някаква къщна работа. Понякога се опитваше да си спомни какво я събуди, друг път сутрин лежеше в кревата като упоена, без да знае защо.

Една вечер, докато разтребваше масата, си мислеше: „До тук хората ми помагаша и това добре, но градинката трябва да се окопае отново, трябва да почистят плевнята и куп други неща. Трябва още от сутринта да започна, ще помоля някой да изведе стоката“ – тя въздъхна тежко и погледна децата. Те все още играеха в кревата. Майката се загледа в тях с поглед, изпълнен с нежност и същевременно тъга. „Горките ми сирачета“ – си каза наум тя. Отгледани с радост и любов, децата растяха близо до родителите си. И като другите деца – тихи и понякога непослушни – много обичаха баща

74

си. Той често играеше с тях и всички в къщи се смееха. Тя се замисли по-дълбоко: „А къде ли е баба им?“ – и като не намери отговор, махна с ръка и погледна какво още трябва да направи. Децата се бяха умълчали. Тя ги погледна нежно и отиде да ги завие с одеало. Сгушени едно в друго децата бяха заспали. Скоро и майката се приготви за сън, загаси лампата и си легна до децата. Прегърна ги нежно и се помъчи да заспи. Някъде далеч се чуваше кучешки лай, но въпреки това след дъл-

гия изнурителен ден тя постепенно се унесе в сън.

Изведнъж нещо я събуди. Сънena тя се опита да разпознае нещо в нощната тишина. Ослуша се и чу някакъв странен шум – отвън се чуваха тежки стъпки и някакво присъствие, сякаш някой ходеше из двора. Тя се разсъни съвсем и се послуша по-внимателно – и колкото повече се вслушваше в шумовете отвън, толкова повече я обземаше страх. Не смееше да помръдне, сърцето ѝ биеше лудо. Тя погледна към децата – те се размърдаха, малко неспокойни, но скоро пак заспаха.

Незнайно колко време мина, тя имаше усещането, че отвън има някой, макар вече да не се чуваха стъпки. Опита се да събере сили в себе си, тихо стана от леглото и внимателно пристъпи в тъмното към прозореца.

Леко повдигна пердето и се загледа навън.

Луната огряваше част от двора. Очите ѝ се взираха насам-натам в далечината – имаше чувството, че там има някой, но сянката не мърдаше. „Какво ли е това“ – тя го гледаше със страх. По едно време фигурата се размърда, изправи се и също се загледа към прозореца на къщата. В един миг погледите на сянката и Божка се срещнаха. Жената се стъписа и пусна пердето. Цялата трепереше от страх, едва успя да се

75

приблужи до стола и седна. По едно време отново чу стъпки, този път толкова близо, сякаш под прозореца и чу познат глас: „*Отиди на гроба на свекърва ти, занеси вода, хляб, цветя и мед и ще видиш нещо, което искаш да видиш. След два дни заведи и децата, хубаво ме чуй, аз си тръгвам.*“ След малко всичко утихна. Още колко време седя на стола, тя не знаеше. Стресна се, децата се бяха събудили и я питаха нещо. Тя погледна към тях, после към стенния часовник – беше пет часа сутринта. „Какво стана? – запита се тя. – Сън или истина беше това? Как да разбере?“ Тя усети как ледени тръпки обхващат тялото ѝ, стана от стола и се сгуши до децата на кревата. Усетили топлината на майчиното тяло те отново заспаха. Божка лежеше в леглото, вперила празен поглед в тавана. Главата я болеше, не можеше да схване вярно ли бе случилото се и какво означава това? Така изминаха няколко часа, потънала в мисли.

Чу се говор, някъде блееха кози. Божка погледна часовника – беше седем часа – стана чевръсто, облече се и излезе на двора.

Слънце вече грееше навън и осветяваше с ярка

светлина всичко наоколо. Тя обходи с поглед всяко кътче из двора, сякаш търсеше нещо, и изведнъж погледът ѝ се спря под прозореца. Беше като хипнотизирана – на земята под прозореца беше връхната дреха на Иван – елека, който му беше изплела. Тя повдигна дрехата и с треперещи ръце я поднесе към гърдите си. Усети миризма на човешка пот, но имаше и друга, непозната миризма...

Някой я повика по име, тя се обърна и видя съседката, баба Злата, застанала до портата:

76

– Добро утро, Божке, снощи не можах да спя, станех и излязох пред вратата, гледайки небето, осяено с безброй звезди, които се закачаха и играеха. Нещо обаче ме накара да погледна към вашия двор – някой ходеше из двора, влезе в обора, в градината, после се скри. Гледах, но не познах кой беше, пък и в къщата беше тъмно и тихо. Въпреки че дворът беше осветен от луната, никой не разпознах. Ти сигурно не си чула нищо. Кой ли беше, има ли нещо откраднато? – за миг тя замълча.

Божка също мълчеше, сгушила с две ръце дрехата до гърдите си. Двете жени стояха мълчаливи, докато чуха гласовете на децата – бяха станали от сън и я викаха, че бяха гладни. Застанали на вратата по пижамки децата ги гледаха. Божка се размърда и тръгна към тях, а баба Злата усмихнато ги поздрави:

– Добро утро, добри деца! – и с наведена глава, мърморейки си нещо влезе в нейната градина. Преди да затвори портичката, която делеше двете къщи, тя отново погледна към съседния двор – Божка и децата вече бяха влезли в къщата.

Възрастната жена трескаво мислеше: „Чудно нещо! Какво ли става, пък и Божка нищо не каза. Тя изглежда сякаш е уплашена от нещо, като че ли крие някаква тайна. Трябва пак да я попитам. Горката жена, тя сама се справя с двете деца. В семейството всички живееха в сговор, не се караха и си помагаха взаимно. Бабата си отиде с мъка по сина си Иван, пък и как така досега не го намериха? С какво ли да помогна?“ – с тези и много други мисли, мърморейки си баба Злата се прибра в къщата си.

Божка мълчаливо приготви закуска за децата и с мисли от къде да започне, какво да прави, дали да сподели с някой за случилото се? След закуската децата

77

излязоха на двора да си играят и майката също излезе. Все още не знаеше какво да прави, забила поглед в земята.

– Мамо, кога ще водим козичките на паша? – попита едното момче.

Майката, малко обърквана взе менчето и отиде при козите в кошарата. Не след дълго тя се появи с пълно менче с мляко. Бързо занесе млякото в къщи, остави го в хладилника и отново излезе на двора. Тя пусна козите през портата, а децата с радост се затичаха след тях.

Скоро стигнаха обичайното място за паша. Там завариха съселянин, който пасеше своите кози и овце. Поздравиха се. Козите се смесиха с другите, а децата волни и радостни се затичаха по поляната. Божка стоеше права с поглед вперен в близката гора. Човекът до нея ѝ говореше нещо, но тя сякаш не чуваше. Той отново я покани да седне и се опита да я заговори. Жената седна и с неохота каза, че денят е хубав и децата са добре. Постепенно разговорът потръгна. Божка постепенно се отпусна и заразказва:

– Много ми е трудно сега, искам да задържа козичките и магарето, но за тях трябва сено за зимата, а аз не мога да правя това. Градината също иска работа. Поне нещо за децата да приготвим – дърва и някои други неща.

Мъжът слушаше и клатеше глава в знак на съгласие, докато тя говореше. Той не искаше да я прекъсва, знаеше, че много е изстрадала. Искаше да я окуражи, ала не знаеше как. Когато тя спря, той я погледна и каза:

– За стоката, ако искаш, мога аз да се погрижа. Пък и нали докато беше в болницата аз се грижех за животните. Мляко ще има за децата. За градината трябва ти да си намериш време, а за дърва за зимата и за други

78

неща трябва да говориш с кмета. Всичко ще се уреди, не се притеснявай.

Човекът искаше да я попита какво става с Иван, но не се реши – не знаеше как ще ѝ се отрази, затова предпочете да замълчи. Така двамата помълчаха известно време.

В един миг нещо ги обезпокои. Кучето, което легеше встрани от тях, се изправи и започна да ръмжи. Животните в стадото изправиха глави, загледани към гората, раздвижиха се и започнаха да бляят неспокойни. Децата и те се спряха с поглед към гората.

Съседът също беше неспокоен – стана и подвижна на животните. Божка гледаше към гората с жаден поглед, но не от страх, а от нещо, което искаше да се случи. Може би Иван ще се появи, тя го чакаше всеки ден, не само на сън, а жив да се яви. Нали връхната дреха е при нея. Кой ще я донесе под прозореца, та нали с тази дреха той излезе и повече не се върна?

Загледана към гората, тя не чу, че Стоян, съседът, ѝ говореше нещо. Децата се бяха сгушили при нея. Козите и овцете се разбягаха, а кучето лаеше и отстъпваше назад. По едно време тя видя голяма мечка с образ на жена, която я гледаше изпитателно и гневно. Миг след това мечката изчезна. Божка се стъписа, обхвана я страх. Тя хвана здраво двете деца и започна да ги успокоява. Стоян заприбира животните и заедно с кучето вече вървеше към пътя за селото.

Божка, хванала здраво децата за ръце, тръгна след стадото и съседа. Скоро стигнаха до разклонението на пътя – към селото и за манастира. Тук всичко се успокои – животните започнаха да пасат трева, кучето легна на земята, а Стоян реши да приседне – беше твърде рано да се прибира у дома. Той погледна към Божка и децата – те стояха прави, все още здраво хванати за

79

ръце. После децата се поуспокоиха, отпуснаха се и се заиграха нагоре по пътя за манастира. След малко Стоян заговори:

– Какво беше това? И друг път съм бил там, но за първи път ми се случва това. Нищо не видях, а кучето и животните бяха неспокойни. Ти, Божке, видя ли нещо, нали там се беше загубил Иван? – той се сепна, не трябваше да казва това, но се случи.

Божка още стоеше права с наведена глава и уплашена. Тя го погледна продължително, обърна се, видя децата и като помисли още малко, каза:

– Стояне, съгласна съм да вземеш козите и магарето. Когато можеш донасяй мляко или нещо друго на децата, поне докато се оправят нещата, после пак ще говорим. Сега ти оставям козите и, моля те, да ми помагаш, когато можеш. Аз ще се прибера да нахраня кокошките, да свърша нещо в градината, а имам и друг въпрос да реша. Чувствам се изморена и ще тръгвам – тя потърси с поглед децата и ги повика по име.

Стоян я изслуша внимателно и кимна с глава в знак на съгласие, а тя и двете деца тръгнаха към селото. Вървяха бързо, децата подскачаха около майка си.

Скоро стигнаха до дома си. Щом влязоха в къщата, тя

се запъти към стаята и извади връхната дреха на Иван от шкафа, загледа я продължително, не чу, че децата викаха нещо. Остави дрехата и тогава чу гласовете на децата. Излезе на вратата и видя баба Злата да говори с момченцата. Тя тръгна към тях. Двете жени се погледнаха като че ли имаха някаква тайна по между си.

– Какво се е случило, децата нещо ми разказват, но аз нищо не разбирам – с нескрито любопитство каза баба Злата.